

Aihe 7. METSÄTALOUS, MAATALOUS ja KALATALOUS

TAVOITE: Ottaa haltuun faktoja, käsitteitä ja lyhyitä vastauksia laajoihin aiheisiin!

Tehtävä: Vastaa kysymyksiin lyhyesti:

JOHDANTOA:

- a. Mitä talouden toimintaa **kalastus, metsä- ja maatalous** sekä **kaivostoiminta** ovat? _____
- b. Mitä ne kaikki käyttävät? _____ Mitä ne kaikki tuottavat? _____
- c. Mitä talouden toimintaa **teollisuus** on? _____

METSÄTALOUS

1) MAAPALLON METSÄT

- a. **Katso** oppikirjan s. 92. piirakkadiagrammi ”Maapallon metsäpinta-ala valtioittain vuonna 2020”
Minkä viiden valtion alueella sijaitsee **yli puolet maapallon metsäpinta-alasta**?

- b. **Katso** s. 93. kartat ”Metsäpinta-alan muutokset valtioittain vuosina 2010- 2020” ja ”Maapallon metsävyöhykkeet”
Minkä metsävyöhykkeen metsäpinta-ala on pienentynyt kaikilla vyöhykkeen alueilla?

2) METSÄTEOLLISUUS ja METSIEN KÄYTTÖ:

- a. Mikä on metsäteollisuutta tarkoittava pidempi termi? _____
- b. Mihin aloihin metsäteollisuus jaetaan?
_____ metsäteollisuus ja _____ metsäteollisuus
- c. Metsäteollisuus käyttää n. 50% maapallon kaadetusta puusta. Mihin toinen puoli käytetään? _____
- d. Kaakkois-Aasian suurmaatilat, **plantaasit** tuottavat raivatulla metsäalueella nykyisin etenkin soijapapua ja öljypalmua. Mitä niistä jalostetaan? _____

3) Mikä metsätyyppi...?

- a. taloudellisesti merkittävimmät metsät lauhkealla vyöhykkeellä, helppo raivata ei niin tiheän kasvillisuuden takia. Puulajit kasvavat hitaasti mutta sopivat hyvin kemialliseen metsäteollisuuteen, luonnontilaiset vanhat metsät muuttuneet lajistoltaan yksipuolisemmiksi talousmetsiksi: _____
- b. lauhkean vyöhykkeen metsät, jotka suurelta osin kaadettu jo vuosisatoja sitten asutuksen tieltä sekä viljelys- ja laidunmaiksi hedelmällisemmän maaperän takia, seudulla nykyisin tiheä asutus: _____
- c. puuta käytetään paljon polttoaineena, puulajisto erittäin monimuotoinen ja tiheä, syynä tropiikin runsaat sateet ja korkea lämpötila vuoden ympäri. Puulajit sopivat mekaaniseen metsäteollisuuteen, ei niinkään kemialliseen. Tuhoutuu raivauksen takia (pelloiksi, karjanlaitumiksi ja lisääntyvän väestön asuinalueiksi). Laittomat hakkuut ja kaivostoiminta ovat yleisiä: _____

4) Mikä keino tai metsien käyttötapa....

- a. säilyttää luonnontilaisten ja vanhojen metsien eliölajien monimuotoisuuden ja uhanalaisten lajien elinympäristön? _____
- b. turvaa että metsistä saadaan puun lisäksi marjoja, sieniä, riistaa ja muita raaka-aineita (mm. kumi, pihka) ja että ne säilyvät geeni- ja hiilivarastoina sekä hiilinieluinä? _____
- c. säilyttää metsäluonnon ekologisen kantokyvyn, joka takaa, että metsä voi palautua sen käytöstä? _____

MAATALOUS

1) MAATALOUSMAA

1.1 **Katso** oppikirjan s. 99 diagrammia ”Maatalouteen käytetty maa-ala alueittain vuosina 1600-2016”.

- a. Milloin maatalouteen käytetty maa-ala suureni nopeasti ja paljon? _____
- b. Mistä tämä muutos johtuu? Kerro 2 perussyytä. _____

1.2 **Katso** s. 97 diagrammia ”Maapallon maankäyttö”.

- a. Kuinka monta % maapallon maapinta-alasta on peltoa? _____
- b. Minkälainen alue otetaan käyttöön, kun viljelykelpoista peltopinta-alaa lisätään? _____

2) Mitä maataloutta, mikä maatalouden muoto...?

- a. tuottaa raaka-aineita, joita jalostetaan ja myydään tuotteina kuluttajille: _____
- b. tuottaa ruokaa omalle perheelle, vain ylijäämä myydään: _____
- c. tehokasta tuotantoa, jossa on suuri tuotto /pinta-ala.
Käyttää paljon koneita tai työntekijöitä sekä teknologiaa: _____
- d. tuotanto, jossa on pieni tuotto /pinta-ala.
Käyttää vähän työntekijöitä, vaatii laajan alueen: _____
- e. käyttää paljon lannoitteita, torjunta-aineita, koneita ja kastelua. Sato tai tuotanto runsas, mutta voi lisätä vesipulaa, saastumista, eroosiota ym.
Paljon tuotantoeläimiä samassa laitoksessa, lajityypillinen elämä vähäistä. _____
- f. Käyttää vähemmän teollisia lannoitteita ja torjunta-aineita, pyrkii luonnonmukaiseen tuotantoon. Sato tai tuotanto pienempi, ympäristöhaitat pienemmät. Tuotantoeläimillä mahdollisuus lajityypilliseen käyttäytymiseen. _____

3) MAATALOUSTYYPIT

Katso oppikirjan s. 100 karttaa ”Maataloustyypit”.

- a. Millä nimellä Euroopan ja Pohjois-Amerikan itäosan maataloutta kutsutaan? _____
- b. Mitkä kaksi maataloustyyppiä ovat vallitsevia päiväntasaajanseudulla eli tropiikissa? _____
- c. Mitä ekstensiivistä maataloutta on laajoilla alueilla Australiassa sekä Aasian ja Pohjois- ja Etelä-Amerikan aroilla? _____
- d. Minkä maataloustyyppin merkittävä tuottaja Ukraina on? _____
- e. Mitä intensiivistä maataloutta on paljon Etelä- ja Itä-Aasiassa? _____
- f. Minkälainen maatalous on tyypillistä laajalla alueella Pohjois-Amerikassa, Lähi-idässä sekä Keski- ja Pohjois-Aasiassa? _____

KALATALOUS

1) **Katso** oppikirjan s. 106 karttaa ”Merkittävimmät kalastusalueet ja niihin vaikuttavat merivirrat”.

Mitkä (=minkälainen alue) ovat maapallon merkittävimmät kalastusalueet?

2) **Katso** oppikirjan s. 107 diagrammia ”Kalastuksen ja akvakulttuurin tuotto maailmassa 1950-2018”.

Mitä akvakulttuurin tuotossa on tapahtunut 1980-luvulta lähtien? _____

3) Mikä on syy siihen, että monilla alueilla kalakannat ovat romahtaneet? _____